
Regeling aanmelding en toelating hoger onderwijs Geldend van 01-01-2018 t/m heden

Bijlage B. Nadere vooropleidingseisen voor opleidingen van het hoger beroepsonderwijs

1. In deze bijlage wordt verstaan onder:

NT: profiel natuur en techniek
NG: profiel natuur en gezondheid
EM: profiel economie en maatschappij
CM: profiel cultuur en maatschappij
biol: biologie
dutl: Duitse taal en cultuur
fatl: Franse taal en cultuur
econ: economie
m&o: management en organisatie
maw: maatschappijwetenschappen
schk: scheikunde
nat: natuurkunde
nl: natuur, leven & technologie
wisA: wiskunde A
wisB: wiskunde B
2^emvt: tweede moderne 'vreemde' taal
Ad: Associate degree

2. Verklaring van de in deze bijlage gebruikte symbolen:

*: dit profiel geeft toegang tot de betreffende opleiding
 #: dit profiel geeft geen toegang tot de betreffende opleiding

3. Bachelorinstroom met havo-diploma

Economie (instroom met havo-diploma)

Opleidingen	NT	NG	EM	CM
B Accountancy	*	econ of m&o	*	(econ of m&o) + (wisA of wisB)
B Bedrijfskunde	econ of m&o	econ of m&o	*	econ of maw of m&o
B Bestuurskunde/Overheidsmanagement	econ	econ	*	econ
B Business Innovation	econ of m&o	econ of m&o	*	econ of m&o
B Business IT & Management	*	*	*	*
B Business Studies	*	*	*	*
B Commerciële Economie	*	*	*	(econ of m&o) + (wisA of wisB)
B Communicatie	*	*	*	wisA of wisB
B Creative Business	*	*	*	*
B European Studies	2 ^e mvt	2 ^e mvt	2 ^e mvt	*
B Facility Management	econ of m&o	econ of m&o	*	(econ of m&o) + (wisA of wisB)
B Finance & Control	*	econ of m&o	*	(econ of m&o) + (wisA of wisB)

B Finance, Tax and Advice	*	econ of m&o	*	(econ of m&o) + (wisA of wisB)
B Food and Business	*	*	*	(econ of m&o) + (wisA of wisB)
B HBO – Rechten	*	*	*	*
B Hotel Management ¹	2 ^e mvt	2 ^e mvt	2 ^e mvt	econ of m&o
B Integrale Veiligheidskunde	*	*	*	*
B International Business	*	*	*	econ of m&o of wisA of wisB
B Journalistiek	*	*	*	*
B Kunst en Economie	*	*	*	*
B Leisure & Events Management	*	*	*	econ of m&o
B Logistics Management	econ of m&o	econ of m&o	*	(econ of m&o) + (wisA of wisB)
B Ondernemerschap & Retail Management	econ of m&o	econ of m&o	*	econ of m&o
B Oriëntaalse Talen en Communicatie	*	*	*	*
B Tourism Management	*	*	*	econ of m&o
B Trend Research & Concept Creation in Lifestyle	*	*	*	*
B Vastgoed en Makelaardij	*	*	*	(econ of m&o) + (wisA of wisB)
B Vertaalacademie ³	2 ^e mvt	2 ^e mvt	2 ^e mvt	*

¹ Voor deze opleiding gelden aanvullende eisen ex artikel 7.26 dan wel artikel 7.26a van de wet.

³ Frans of Duits verplicht indien deze taal wordt gekozen.

Gedrag en maatschappij (instroom met havo-diploma)

Opleidingen	NT	NG	EM	CM
B Bestuurskunde/ Overheidsmanagement	econ	econ	*	econ
B Creatieve Therapie ¹	*	*	*	*
B Culturele en Maatschappelijke Vorming	*	*	*	*
B Godsdienst-pastoraal Werk	*	*	*	*
B Human Resource Management	*	*	*	*
B Integrale Veiligheidskunde	econ	econ	*	econ
B Maatschappelijk Werk en Dienstverlening	*	*	*	*
B Pedagogiek	*	*	*	*
B Pedagogisch Management Kinderopvang	*	*	*	*
B Sociaal-Juridische Dienstverlening	*	*	*	*
B Sociaal Pedagogische Hulpverlening	*	*	*	*
B Sociaal Werk	*	*	*	*
B Social Work	*	*	*	*
B Sportkunde ¹	*	*	*	*
B Toegepaste Psychologie	*	*	*	wisA of wisB

¹ Voor deze opleiding gelden aanvullende eisen ex artikel 7.26 dan wel artikel 7.26a van de wet.

Gezondheidszorg (instroom met havo-diploma)

Opleidingen	NT	NG	EM	CM
B Farmakunde	*	*	*	*
B Huidtherapie	*	*	*	*
B Kunstzinnige Therapie	*	*	*	*
B Management in de Zorg ¹	*	*	*	*
B Medisch Beeldvormende en Radiotherapeutische Technieken	*	*	*	wisA of wisB
B Medische Hulpverlening	*	*	*	*
B Mondzorgkunde	*	*	*	*
B Oefentherapie Cesar	*	*	*	*
B Opleiding tot Oefentherapeut-Mensendieck	*	*	*	*
B Opleiding tot Fysiotherapeut	*	*	*	*
B Opleiding tot Verpleegkundige	*	*	*	*
B Opleiding Podotherapie	*	*	*	*
B Opleiding voor Ergotherapie	*	*	*	*
B Opleiding voor Logopedie ¹	*	*	*	*
B Optometrie	*	*	*	wisA of wisB
B Orthoptie	*	*	*	wisA of wisB
B Psychomotorische Therapie en Bewegingsagogie ¹	*	*	*	*
B Toegepaste Gerontologie	*	*	*	*
B Verloskunde ¹	biol	*	biol + schk	biol + schk + (wisA of wisB)
B Voeding en Diëtetiek	*	*	*	*

¹ Voor deze opleiding gelden aanvullende eisen ex artikel 7.26 dan wel artikel 7.26a van de wet.

Landbouw en natuurlijke omgeving (instroom met havo-diploma)

Opleidingen	NT	NG	EM	CM
B Bedrijfskunde en Agribusiness	*	*	*	wisA of wisB
B Biotechnologie	*	*	#	#
B Bos- en Natuurbeheer	*	*	*	wisA of wisB
B Dier- en Veehouderij	*	*	schk	#
B Diermanagement	*	*	biol	#
B Educatie en Kennismanagement Groene Sector ²	*	*	*	*
B Food Innovation	*	*	*	*
B Food Commerce & Technology	*	*	wisA of wisB	wisA of wisB
B Geo Media & Design	*	*	*	wisA of wisB

B International Development Management	*	*	*	wisA of wisB en econ
B International Food & Agribusiness	*	*	*	wisA of wisB
B Kust en Zee Management	*	*	*	wisA
B Land- en Watermanagement	*	*	schk	#
B Landscape and Environment Management	*	*	*	econ of wisA of wisB
B Management van de Leefomgeving	*	*	*	wisA of wisB
B Milieukunde	*	*	schk	#
B Toegepaste Biologie	*	*	schk	#
B Tuinbouw & Agribusiness	*	*	*	wisA of wisB
B Tuinbouw en Akkerbouw	*	*	schk	#
B Tuin- en Landschapsinrichting	*	*	*	wisA of wisB
B Voedingsmiddelentechnologie	*	*	wisA+schk	#

² Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs en/of beroepsonderwijs en volwasseneneducatie van de tweede graad.

Onderwijs (instroom met havo-diploma)

Opleidingen	NT	NG	EM	CM
B Aardrijkskunde ²	*	*	*	*
B Algemene Economie ²	econ of m&o	econ of m&o	*	econ
B Bedrijfseconomie ²	econ of m&o	econ of m&o	*	econ
B Biologie ²	*	*	biol of nlt	biol of nlt
B Consumptieve Techniek I en II ²	*	*	*	*
B Docent Beeldende Kunst en Vormgeving ¹	*	*	*	*
B Docent Dans ¹	*	*	*	*
B Docent Muziek ¹	*	*	*	*
B Docent Theater ¹	*	*	*	*
B Duits ²	dutl	dutl	dutl	dutl
B Economie ²	econ of m&o	econ of m&o	*	econ
B Engels ²	*	*	*	*
B Frans ²	fatl	fatl	fatl	fatl
B Fries ²	*	*	*	*
B Geschiedenis ²	*	*	*	*
B Gezondheidszorg en Welzijn ²	*	*	*	*
B Godsdienst ²	*	*	*	*
B International Teacher Education for Primary Schools (ITEPs)	*	*	*	*
B Islamgodsdienst ²	*	*	*	*
B Opleiding tot Leraar van de eerste graad in Lichamelijke Opvoeding	*	*	*	*
B Maatschappijleer ²	*	*	*	*

B Mens en Technologie ²	*	*	*	wisA of wisB
B Natuurkunde ²	*	nat of nlt	#	#
B Nederlands ²	*	*	*	*
B Omgangskunde ²	*	*	*	*
B Opleiding tot leraar Basisonderwijs	*	*	*	*
B Opleiding tot Leraar Nederlandse Gebarentaal (NGT) / Bacheloropleiding tot Tolk NGT ²	*	*	*	*
B Opleidingskunde	*	*	*	*
B Pedagogiek ²	*	*	*	*
B Scheikunde ²	*	*	#	#
B Spaans ²	*	*	*	*
B Techniek ²	*	*	#	#
B Technisch Beroepsonderwijs	*	*	*	wisA of wisB
B Wiskunde ²	*	wisB	wisB	wisB

¹ Voor deze opleiding gelden aanvullende eisen ex art 7.26 dan wel artikel 7.26a van de wet.

² Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs en/of beroepsonderwijs en volwasseneneducatie van de tweede graad.

Taal en cultuur (instroom met havo-diploma)

Opleidingen	NT	NG	EM	CM
B Autonome Beeldende Kunst ¹	*	*	*	*
B Beeldende Kunst en Vormgeving ¹	*	*	*	*
B Circus and Performance Art ¹	*	*	*	*
B Circus Arts ¹	*	*	*	*
B Cultureel Erfgoed	*	*	*	*
B Dans ¹	*	*	*	*
B Film en Televisie ¹	*	*	*	*
B Interdisciplinary Arts ¹	*	*	*	*
B Muziek ¹	*	*	*	*
B Muziektherapie ¹	*	*	*	*
B Popular Culture ¹	*	*	*	*
B Theater ¹	*	*	*	*
B Vormgeving ¹	*	*	*	*

¹ Voor deze opleiding gelden aanvullende eisen ex artikel 7.26 dan wel artikel 7.26a van de wet.

Techniek (instroom met havo-diploma)

Opleidingen	NT	NG	EM	CM
B Applied Science	*	*	#	#
B Archeologie	*	*	*	*
B Automotive	*	nat of nlt	#	#

B Aviation	*	*	*	#
B Bio-informatica	*	*	*	wisA of wisB of nat
B Biologie en Medisch Laboratoriumonderzoek	*	*	#	#
B Biotechnologie	*	*	#	#
B Bouwkunde	*	*	*	#
B Built Environment	*	*	*	#
B Chemie	*	*	#	#
B Chemische Technologie	*	*	#	#
B Civiele Techniek	*	nat of nlt	#	#
B Communication and Multimedia Design	*	*	*	wisA of wisB
B Creative Media and Game Technologies ¹	*	*	*	wisA of wisB
B Elektrotechniek	*	nat of nlt	#	#
B Engineering	*	*	*	#
B Fashion & Textile Technologies	*	*	*	wisA a of wisB
B Forensisch Onderzoek	*	nat of nlt	#	#
B HBO-ICT	*	*	*	*
B Industrieel Product Ontwerpen	*	nat of nlt	nat	#
B Informatica	*	*	*	*
B Logistics Engineering	*	*	*	#
B Luchtvaarttechnologie	*	nat of nlt	#	#
B Maritiem Officier ¹	*	nat of nlt	wisB en nat	wisB en nat
B Maritieme Techniek	*	nat of nlt	#	#
B Mechatronica	*	nat of nlt	#	#
B Mens en Techniek	*	*	*	wisA of wisB
B Milieukunde	*	*	schk	#
B Ocean Technology	*	nat of nlt	#	#
B. Ruimtelijke Ontwikkeling	*	*	*	*
B Technische Bedrijfskunde	*	*	*	WisA of wisB
B Technische Informatica	*	*	wisB	wisB
B Technische Natuurkunde	*	nat of nlt	#	#
B Toegepaste Wiskunde	*	*	wisB	wisB
B Watermanagement	*	*	*	#
B Werktuigbouwkunde	*	nat of nlt	#	#

¹ Voor deze opleiding gelden aanvullende eisen ex artikel 7.26 dan wel artikel 7.26a van de wet.

Sectoroverstijgend (instroom met havo-diploma)

Opleidingen	NT	NG	EM	CM
Global Project and Change Management	*	*	*	wisA of wisB
B HBO-ICT	*	*	*	*

4. Bachelorinstroom met vwo-diploma

Economie (instroom met vwo-diploma)

Opleidingen	NT	NG	EM	CM
B Accountancy	*	*	*	*
B Bedrijfskunde	econ of m&o	econ of m&o	*	econ of maw of m&o
B Bestuurskunde/Overheidsmanagement	econ	econ	*	econ
B Business Innovation	econ of m&o	econ of m&o	*	econ of m&o
B Business IT & Management	*	*	*	*
B Business Studies	*	*	*	*
B Commerciële Economie	*	*	*	econ of m&o
B Communicatie	*	*	*	*
B Creative Business	*	*	*	*
B European Studies	2 ^e mvt	2 ^e mvt	2 ^e mvt	*
B Facility Management	econ of m&o	econ of m&o	*	econ of m&o
B Finance & Control	*	*	*	*
B Finance, Tax and Advice	*	*	*	*
B Food and Business	*	*	*	*
B HBO – Rechten	*	*	*	*
B Hotel Management ¹	2 ^e mvt	2 ^e mvt	2 ^e mvt	*
B Integrale Veiligheidskunde	*	*	*	*
B International Business	*	*	*	*
B Logistics Management	econ of m&o	econ of m&o	*	econ of m&o
B Journalistiek	*	*	*	*
B Kunst en Economie	*	*	*	*
B Leisure & Events Management	*	*	*	econ of m&o
B Ondernemerschap & Retail Management	*	*	*	econ of m&o
B Oriëntaalse Talen en Communicatie	*	*	*	*
B Tourism Management	*	*	*	econ of m&o
B Trend Research & Concept Creation in Lifestyle	*	*	*	*
B Vastgoed en Makelaardij	*	*	*	econ of m&o
B Vertaalacademie ³	2 ^e mvt	2 ^e mvt	2 ^e mvt	*

¹ Voor deze opleiding gelden aanvullende eisen ex artikel 7.26 dan wel artikel 7.26a van de wet.

³ Frans of Duits verplicht indien deze taal wordt gekozen.

Gedrag en maatschappij (instroom met vwo-diploma)

Opleidingen	NT	NG	EM	CM
B Bestuurskunde/ Overheidsmanagement	econ	econ	*	econ

B Creatieve therapie ¹	*	*	*	*
B Culturele en Maatschappelijke Vorming	*	*	*	*
B Godsdienst-pastoraal Werk	*	*	*	*
B Human Resource Management	*	*	*	*
B Integrale Veiligheidskunde	econ	econ	*	econ
B Maatschappelijke Werk en Dienstverlening	*	*	*	*
B Pedagogiek	*	*	*	*
B Pedagogisch Management Kinderopvang	*	*	*	*
B Sociaal-Juridische Dienstverlening	*	*	*	*
B Sociaal Pedagogische Hulpverlening	*	*	*	*
B Sociaal Werk	*	*	*	*
B Social Work	*	*	*	*
B Sportkunde ¹	*	*	*	*
B Toegepaste Psychologie	*	*	*	*

¹ Voor deze opleiding gelden aanvullende eisen ex artikel 7.26 dan wel artikel 7.26a van de wet.

Gezondheidszorg (instroom met vwo-diploma)

Opleidingen	NT	NG	EM	CM
B Farmakunde	*	*	*	*
B Huidtherapie	*	*	*	*
B Kunstzinnige Therapie	*	*	*	*
B Management in de zorg ¹	*	*	*	*
B Medisch Beeldvormende en Radiotherapeutische Technieken	*	*	*	*
B Medische Hulpverlening	*	*	*	*
B Mondzorgkunde	*	*	*	*
B Oefentherapie Cesar	*	*	*	*
B Opleiding Podotherapie	*	*	*	*
B Opleiding voor Ergotherapie	*	*	*	*
B Opleiding tot Fysiotherapeut	*	*	*	*
B Opleiding tot Oefentherapeut-Mensendieck	*	*	*	*
B Opleiding tot Verpleegkundige	*	*	*	*
B Opleiding voor Logopedie ¹	*	*	*	*
B Optometrie	*	*	*	*
B Orthoptie	*	*	*	*
B Psychomotorische Therapie en Bewegingsagogie ¹	*	*	*	*
B Toegepaste Gerontologie	*	*	*	*
B Verloskunde ¹	biol	*	biol + schk	biol + schk
B Voeding en Diëtetiek	*	*	*	*

¹ Voor deze opleiding gelden aanvullende eisen ex art 7.26 dan wel artikel 7.26a van de wet.

Landbouw en natuurlijke omgeving (instroom met vwo-diploma)

Opleidingen	NT	NG	EM	CM
B Bedrijfskunde en Agribusiness	*	*	*	*
B Biotechnologie	*	*	#	#
B Bos- en Natuurbeheer	*	*	*	*
B Dier- en Veehouderij	*	*	schk	#
B Diermanagement	*	*	biol	biol
B Educatie en Kennismanagement Groene Sector ²	*	*	*	*
B Food Innovation	*	*	*	*
B Food Commerce and Technology	*	*	wisA of wisB	wisA of wisB
B Geo Media & Design	*	*	*	*
B Kust en Zee Management	*	*	*	wisA of wisB
B Land- en Watermanagement	*	*	schk of nlt	schk of nlt
B Landscape and Environment Management	*	*	*	econ of wisA of wisB
B Milieukunde	*	*	schk of nlt	#
B Toegepaste Biologie	*	*	schk	#
B International Development Management	*	*	*	wisA of wiskB en econ
B International Food & Agribusiness	*	*	*	wisA of wisB
B Management van de Leefomgeving	*	*	*	*
B Tuinbouw & Agribusiness	*	*	*	wisA of wisB
B Tuinbouw en Akkerbouw	*	*	schk of nlt	#
B Tuin- en Landschapsinrichting	*	*	*	*
B Voedingmiddelentechnologie	*	*	wisA + schk	#

² Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs en/of beroepsonderwijs en volwasseneneducatie van de tweede graad.

³ Aan deze opleiding is bij ten minste één instelling een Ad verbonden.

Onderwijs (instroom met vwo-diploma)

Opleidingen	NT	NG	EM	CM
B Aardrijkskunde ²	*	*	*	*
B Algemene Economie ²	econ of m&o	econ of m&o	*	econ
B Bedrijfseconomie ²	econ of m&o	econ of m&o	*	econ
B Biologie ²	*	*	biol of nlt	biol of nlt
B Consumptieve Techniek I en II ²	*	*	*	*
B Docent Beeldende Kunst en Vormgeving ¹	*	*	*	*
B Docent Dans ¹	*	*	*	*
B Docent Muziek ¹	*	*	*	*

B Docent Theater ¹	*	*	*	*
B Duits ²	*	*	*	*
B Economie ²	econ of m&o	econ of m&o	*	econ
B Engels ²	*	*	*	*
B Frans ²	*	*	*	*
B Fries ²	*	*	*	*
B Geschiedenis ²	*	*	*	*
B Gezondheidszorg en Welzijn ²	*	*	*	*
B Godsdienst ²	*	*	*	*
B International Teacher Education for Primary Schools (ITEps)	*	*	*	*
B Islamgodsdienst ²	*	*	*	*
B Opleiding tot Leraar van de eerste graad in Lichamelijke Opvoeding	*	*	*	*
B Maatschappijleer ²	*	*	*	*
B Mens en Technologie ²	*	*	*	wisA of wisB
B Natuurkunde ²	*	nat of nlt	nat of nlt	#
B Nederlands ²	*	*	*	*
B Omgangskunde ²	*	*	*	*
B Opleiding tot leraar Basisonderwijs	*	*	*	*
B Opleiding tot Leraar Nederlandse Gebarentaal (NGT) / Bacheloropleiding tot Tolk NGT ²	*	*	*	*
B Opleidingskunde	*	*	*	*
B Pedagogiek ²	*	*	*	*
B Scheikunde ²	*	*	schk of nlt	#
B Spaans ²	*	*	*	*
B Techniek ²	*	*	nat of nlt	#
B Technisch Beroepsonderwijs	*	*	*	wisA of wisB
B Wiskunde ²	*	*	*	wisA of wisB

¹ Voor deze opleiding gelden aanvullende eisen ex art 7.26 dan wel artikel 7.26a van de wet.

² Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs en/of beroepsonderwijs en volwasseneneducatie van de tweede graad.

Taal en cultuur (instroom met vwo-diploma)

Opleidingen	NT	NG	EM	CM
B Autonome Beeldende Kunst ¹	*	*	*	*
B Beeldende Kunst en Vormgeving ¹	*	*	*	*
B Circus and Performance Art ¹	*	*	*	*
B Circus Arts ¹	*	*	*	*
B Cultureel Erfgoed	*	*	*	*
B Dans ¹	*	*	*	*
B Film en Televisie ¹	*	*	*	*

B Interdisciplinary Arts ¹	*	*	*	*
B Muziek ¹	*	*	*	*
B Muziektherapie ¹	*	*	*	*
B Popular Culture ¹	*	*	*	*
B Theater ¹	*	*	*	*
B Vormgeving ¹	*	*	*	*

¹ Voor deze opleiding gelden aanvullende eisen ex artikel 7.26 dan wel artikel 7.26a van de wet.

Techniek (instroom met vwo-diploma)

Opleidingen	NT	NG	EM	CM
B Applied Science	*	*	#	#
B Archeologie	*	*	*	*
B Automotive	*	nat of nlt	nat	#
B Aviation	*	*	*	#
B Bio-informatica	*	*	*	wisA of wisB
B Biologie en Medisch Laboratoriumonderzoek	*	*	#	#
B Biotechnologie	*	*	#	#
B Bouwkunde	*	*	*	#
B Built Environment	*	*	*	WisA of wisB
B Chemie	*	*	#	#
B Chemische Technologie	*	*	#	#
B Civiele Techniek	*	nat of nlt	nat	#
B Communication and Multimedia Design	*	*	*	*
B Creative Media and Game Technologies ¹	*	*	*	*
B Elektrotechniek	*	nat of nlt	nat	#
B Engineering	*	*	*	#
B Fashion and Textile Technologies	*	*	*	*
B Forensisch Onderzoek	*	nat of nlt	#	#
HBO-ICT	*	*	*	*
B Industrieel Product Ontwerpen	*	*	*	#
B Informatica	*	*	*	*
B Logistics Engineering	*	*	*	#
B Luchtvaarttechnologie	*	nat of nlt	nat	#
B Maritiem Officier ¹	*	nat of nlt	nat	wisB en nat
B Maritieme Techniek	*	nat of nlt	nat	#
B Mechatronica	*	nat of nlt	nat	#
B Mens en Techniek	*	*	*	*
B Milieukunde	*	*	schk	#
B Ocean Technology	*	nat of nlt	nat	#
B. Ruimtelijke Ontwikkeling	*	*	*	*

B Technische Bedrijfskunde	*	*	*	wisA of wisB
B Technische Informatica	*	*	*	*
B Technische Natuurkunde	*	nat of nlt	nat	#
B Toegepaste Wiskunde	*	*	*	wisA of wiskB
B Watermanagement	*	*	*	#
B Werktuigbouwkunde	*	nat of nlt	nat	#

¹ Voor deze opleiding gelden aanvullende eisen ex artikel 7.26 dan wel artikel 7.26a van de wet.

Sectoroverstijgend (instroom met vwo-diploma)

Opleidingen	NT	NG	EM	CM
Global Project and Change Management	*	*	*	wisA of wisB ^y
B HBO-ICT	*	*	*	*